МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

А. П. Гринчук
Проведення оцінювання діяльності громадських організацій та установ, як окремий вид оціночної діяльності *506*

Ю. Е. Пашко
Охорона земель в містах а також інших населених пунктах *508*

Д. В. Святецький
Банкрутство фермерських господарств у новій реальності: виклики економіки та менеджменту *510*

Р. О. Поливач
Економічні санкції як відповідь міжнародного співтовариства на ядерну програму Ірану *513*

Я. В. Кушнір
Оренда території Гуантанамо як виклик принципу територіальної цілісності держав у міжнародному публічному праві *515*

А. А. Тернавська
Деякі аспекти криміналізації суспільно небезпечних діянь у сфері радіоекологічної безпеки *518*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

С. О. Лисенко
Формування державної політики у сфері інформаційної безпеки: пріоритети та інституційне забезпечення *521*

І. В. Сервецький
Моральна риторика, як ширма під час війни: між словом і смертю *523*

С. Г. Голубицький
Фінансові ризики в умовах сучасної геополітичної ситуації, як загроза економічній безпеці *525*

А. І. Тараненко
Забезпечення інформаційної безпеки фінансових установ в системі державного управління: сучасна методологія *528*

О. І. Ткаченко
Ідентифікація джерел інформації щодо викликів і загроз безпеці, крізь призму публічного управління *530*

О. В. Поляков
Перспективи розвитку нотаріату в умовах цифровізації: правовий аспект *532*

О. І. Полотнянко
Технічні інформаційні загрози виборчому процесу: правовий аспект *535*

Д. В. Шейбут
Сучасні міграційні процеси в ЄС: безпековий вимір *537*

моделлю TIBER-UA та стандартизованого звітування про кіберінциденти перетворює бізнес на активного учасника національної системи ризик-менеджменту. Однак комерційна чутливість даних породжує ризик небажання розкривати повний обсяг інформації; вирішення цієї дилеми потребує створення правових стимулів і режимів захищеного обміну, коли учасники отримують гарантований імунітет від регуляторних санкцій за умови добросовісного ділення з державою релевантним індикативним мінімумом.

Громадянське суспільство та медійні платформи функціонують як незалежні монітори безпекових процесів, висвітлюючи інциденти, які можуть бути проігноровані через політичну доцільність або бюрократичну інерцію. Фактчекінгові проєкти, журналістські розслідування, платформи публічних звернень і сервіси е-петицій не лише сигналізують про загрози, а й створюють тиск на органи влади, змушуючи їх адаптувати політику реагування. Для легітимації такої взаємодії необхідно інституціоналізувати процедури inclusion governance — інтегрувати механізми громадського аналізу даних у національні платформи управління ризиками, одночасно забезпечуючи безпеку критичних свідчень через закони про захист викривачів і цифрові програми анонімізації.

Джерела

1. Про національну безпеку України: Закон України 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. *Офіц. веб-сайт Верховної Ради України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text
2. Директива (ЄС) 2022/2555 Європейського Парламенту і Ради від 14 грудня 2022 р. про заходи для забезпечення високого спільного рівня кібербезпеки в усьому Союзі. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj
3. ENISA. Threat Landscape 2024. European Union Agency for Cybersecurity. URL: https://www.enisa.europa.eu/publications/threat-landscape-2024
4. Global Cybersecurity Outlook 2025. *WEF Publishing*, 2025. 49 p. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Cybersecurity_Outlook_2025.pdf

О. В. ПОЛЯКОВ

старший викладач кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, ПрАТ "ВНЗ "МАУП", м. Київ, Україна
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0003-3941-1165

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НОТАРІАТУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У сучасному інформаційному суспільстві цифровізація поступово трансформує усталені підходи до функціонування класичних інституцій, зокрема й нотаріату. Нотаріальна діяльність, яка традиційно асоціюється із формалізацією правочинів, засвідченням фактів, перевіркою юридичної доброчесності угод і забезпеченням юридичної безпеки, дедалі більше потребує адаптації до електронного формату. Проблематика цифровізації нотаріату охоплює не лише технічні інструменти ав-

томатизації, а й потребує комплексного переосмислення правового регулювання, процедурних стандартів, гарантій безпеки та засад відповідальності [1]. Перехід від паперової моделі до цифрової повинен відбуватися у рамках цілісної концепції правового оновлення, яке враховує як технологічні можливості, так і природу нотаріальної функції як публічно-правового інституту.

Сучасна законодавча база України лише частково охоплює окремі елементи цифрової трансформації у сфері нотаріату, зокрема через запровадження Єдиних та Державних реєстрів, можливість обміну інформацією в електронній формі, використання електронного підпису тощо. Водночас практика виявляє фрагментарність і розбалансованість нормативного забезпечення цифрового нотаріального процесу. Відсутність спеціалізованого закону про електронний нотаріат, недостатня узгодженість між різними системами реєстрації, недосконалість процедур автентифікації сторін, відсутність єдиних технічних вимог до цифрових платформ, а також нерозвинутість інституту електронної ідентифікації створюють бар'єри для повноцінного функціонування електронного нотаріального середовища.

Однією з ключових перспектив цифровізації є впровадження комплексної системи електронного нотаріату, яка охоплювала б створення єдиної цифрової платформи для виконання нотаріальних дій, забезпечення інтеграції з іншими державними реєстрами, впровадження механізмів електронної верифікації особи, фіксації дій у реальному часі, а також зберігання електронних документів з гарантованою юридичною силою. Особливої уваги в умовах цифровізації потребує визначення меж юридичної відповідальності нотаріуса за дії, вчинені за допомогою цифрових інструментів. У сучасних реаліях відповідальність повинна охоплювати не лише помилки у змісті нотаріального акту, а й можливі порушення у сфері збереження, обробки та передачі цифрової інформації, включаючи випадки несанкціонованого доступу, технічних збоїв або компрометації ключів електронного підпису [2]. Необхідним є впровадження спеціального регламенту цифрових інцидентів у сфері нотаріальної діяльності, що дозволить формалізувати реакцію на порушення інформаційної безпеки та встановити правові механізми відшкодування шкоди.

Зростаюча роль цифрових технологій у сфері нотаріату зумовлює потребу в оновленні освітніх стандартів підготовки майбутніх нотаріусів, включаючи цифрову грамотність, знання законодавства у сфері електронних правочинів, захисту персональних даних, функціонування інформаційних систем. Крім того, виникає потреба у запровадженні обов'язкового підвищення кваліфікації нотаріусів щодо електронного документообігу, кібергігієни, принципів електронного врядування та цифрової етики, що має стати основою професійної відповідальності у новому цифровому середовищі. На міжнародному рівні окремі країни вже впровадили законодавчі підходи до електронного нотаріату. Зокрема, у країнах Європейського Союзу активно використовується модель "e-Notary", яка базується на єдиній платформі, сертифікованій державою, обов'язковій верифікації особи через національні ідентифікаційні системи, а також дотриманні стандартів захисту даних відповідно до GDPR. У США в низці штатів реалізовано механізм "Remote Online Notarization" (RON), що дозволяє проводити нотаріальні дії онлайн із використанням відеозв'язку, багатофакторної автентифікації, архівування відеозаписів процесу нотаріального посвідчення [3]. Досвід таких юрисдикцій може бути адаптований до українських реалій з урахуванням особливостей правової системи, ролі Міністерства юстиції як регулятора та функціонування нотаріальної палати.

Водночас у процесі гармонізації вітчизняного законодавства з європейськими стандартами важливо зберегти баланс між цифровізацією нотаріату та гарантіями

правової безпеки громадян. Надмірне спрощення процедур або необґрунтована автоматизація можуть призвести до ризиків фальсифікацій, маніпуляцій та втрати довіри до нотаріальної системи як гаранта правового порядку. Саме тому держава повинна діяти обережно, запроваджуючи поетапну цифрову трансформацію, що спирається на пілотні проєкти, громадське обговорення, технічний аудит і правову експертизу на кожному етапі. Перспективним кроком є розробка і прийняття спеціального закону України, який би визначав понятійно-правову базу, процедури здійснення нотаріальних дій у цифровому середовищі, стандарти технічного забезпечення, вимоги до провайдерів платформи, алгоритми архівації та збереження даних, а також правила контролю, ліцензування та відповідальності [4]. Даний закон має створити нормативний фундамент для інтеграції електронного нотаріату в загальну систему електронного врядування та правового регулювання цифрових відносин в Україні.

Таким чином, розвиток нотаріату в умовах цифровізації неминуче пов'язаний із докорінним оновленням правового регулювання, яке повинно відповідати як вимогам технологічного прогресу, так і принципам юридичної визначеності, безпеки та публічної довіри. У цьому процесі важливо забезпечити участь усіх зацікавлених сторін — держави, нотаріальної спільноти, експертів з інформаційної безпеки, представників громадянського суспільства — для створення ефективної, інклюзивної та безпечної цифрової нотаріальної інфраструктури. У перспективі саме інтеграція цифрових інструментів у нотаріальну практику може стати одним із ключових чинників підвищення ефективності правосуддя, спрощення доступу громадян до правових послуг та зміцнення правової держави.

Джерела

1. *Журавльова З.* Адміністративно-правове регулювання функціонування електронного нотаріату. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. Вип. 12. С. 148–151. URL: https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.12.25
2. Порівняльне дослідження цифровізації нотаріату : аналітична доповідь. Київ : ГО "Офіс ефективного регулювання", 2024. 117 с. URL: https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/PORIVNYALNE_DOSLIDZHENNYA_TSYFROVIZATSII-_NOTARIATU_finalne-1.pdf
3. *Вдовічена Л., Лукіян Д.* Концепція е-нотаріату в правовій системі України: перспективи та ризики. *Ерліхівський журнал*. 2024. Вип. 8. С. 11–18. DOI: https://doi.org/10.32782/ehrlichsjournal-2024-8.02
4. *Іліопол І. М.* Електронний нотаріат: переваги та ризики. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2022. № 1. С. 86–88 URL: http://www.lsej.org.ua/1_2022/19.pdf